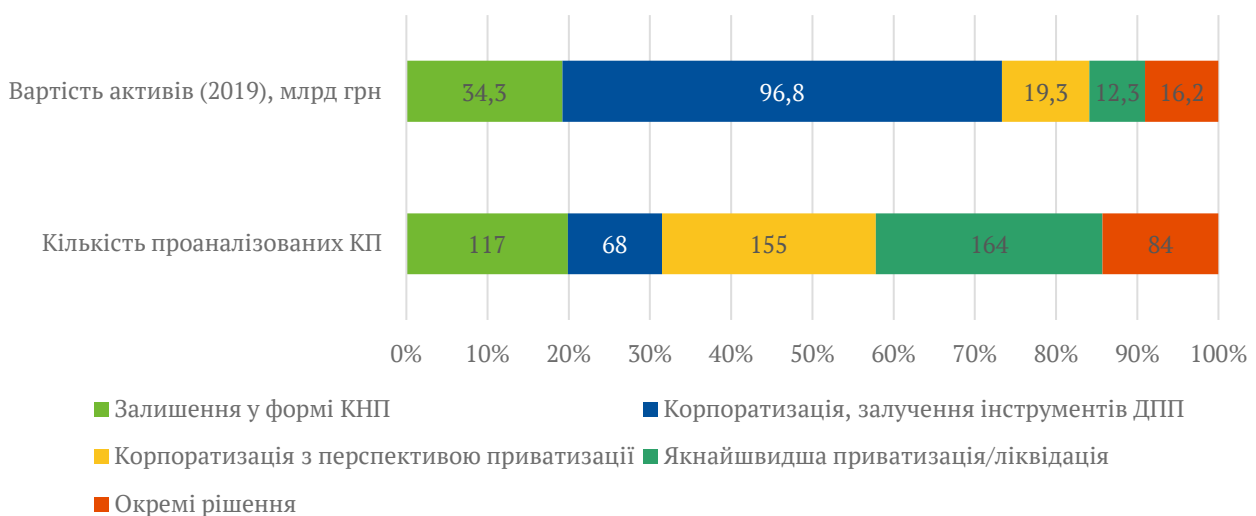

ПРИВАТИЗАЦІЯ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО КОНКУРУЮТЬ З ПРИВАТНИМИ, МОЖЕ ПРИНЕСТИ ОБЛАСНИМ ЦЕНТРАМ ПОНАД 12 МІЛЬЯРДІВ ГРН

Продаж непотрібних комунальних агентств з нерухомості, охоронних служб, комунальних аптек, ринків та інших КП, що не несуть унікальної цінності, допоможе залучити мінімум 12 мільярдів гривень у місцеві бюджети. Про це йдеться у [дослідженні](#) Центру економічної стратегії.

Великі міста витратили біля 8% своїх бюджетів на підтримку КП у 2019 році. Якщо частина цих видатків може компенсувати втрати КП від надання суспільно важливих послуг, то інша частина є наслідком неефективного управління.

Через нечітку політику власності, надмірний політичний вплив та неефективне управління, комунальні підприємства утворюють фінансову діру для міських бюджетів. Збиток проаналізованих збиткових КП в обласних центрах склав **-3,1 млрд грн у 2019 році**, при цьому прибуткові заробили лише **779,9 млн грн**.

Діяльність комунальних підприємств має бути скоріше виключенням, ніж правилом. Нести ризики, збитки, впроваджувати інновації у надання послуг там, де немає природних монополій або послуг загальноекономічного інтересу, мають приватні підприємці. «За піар політичних партій та мерів комунальними підприємствами не мають платити громадяни, як це відбувається зараз», - заявив в ході презентації економіст Центру економічної стратегії та автор дослідження Богдан Прохоров.

Саме тому на рівні держави має бути проведений «тріаж», а на рівні міст – інвентаризація всіх КП із залученням громадськості і експертів з метою визначити, які КП дійсно потрібні місту, а які можна приватизувати чи ліквідувати, замінивши їх закупівлею послуг на ринку.

Ідею приватизувати непрофільні КП в ході обговорення підтримав перший заступник голови Фонду держмайна, депутат Київської міської ради Леонід Антоненко, який долучився до обговорення дистанційно. «Не

зрозуміло, навіщо в Києві існує така комунальна корпорація, як «Київміськбуд». Не зрозуміло, навіщо існує «Фармація», яка управляє аптечною мережею. Це великі підприємства, жодних зрозумілих підстав, чому вони мають існувати в комунальній власності, немає», — заявив він під час події.

Про важливість допуску приватної власності на ринок комунальних послуг також заявив народний депутат України та кандидат в мери Львова від партії «Голос» Ярослав Руцишин. «Ми маємо вибратися з петлі бідності та визначити межу приватної власності. Коли ми починали бізнес з продажу тепла місту багато років тому, у мене була дискусія з мером Рівного з цього приводу. Він не хотів нас пускати, хоча це набагато вигідніше – це альтернатива, це набагато дешевше. На мою думку, міські голови мають розробити з фахівцями стратегію – доки може бути допуск приватної власності. Моя особиста думка – її потрібно максимально пускати».

Проблема збитковості комунальних підприємств лежить не тільки в площині неефективності, а ще й у зарегульованості та заполітизованості встановлення тарифів, вважає Сергій Пінчук, фахівець у сфері житлово-комунального господарства, експерт Інституту Політичної Освіти. Він навів приклади значної заборгованості перед Нафтогазом і комунальних, і приватних теплоенерго. На думку фахівця, в регульованих галузях приватизація не зможе вирішити проблему ефективності, тому більш важливо покращити державне галузеве регулювання.

Тому на найбільших КП, які надають послуги загального економічного інтересу (вартістю активів понад 116 млрд грн в обласних центрах), ЦЕС пропонує провести реформу корпоративного управління. Основними аспектами реформи мають стати призначення наглядових рад з незалежними членами на КП з більш ніж 500 працівниками, вартістю активів більше 200 млн грн або чистим доходом більше 100 млн грн. На таких КП також варто проводити щорічний незалежний аудит.

Деякі КП за розміром можна порівняти з державними підприємствами зі списку ТОП-100. Наприклад, найбільше КП «Вода Донбасу» працевлаштовує більше 10 тисяч співробітників, а Київський метрополітен володіє активами у розмірі більше 5 млрд грн.

Діяльність комунальних підприємств може не тільки бути збитковою, але і шкодити конкуренції, про що писав ЦЕС у [попередньому звіті](#). Наприклад, у Харкові весь ринок ритуальних послуг обслуговується КП Ритуал. Жодне інше приватне підприємство не може витримати конкуренцію з боку цього комунального підприємства, що є результатом дискримінаційної політики з боку органів місцевого самоврядування, заявила Агія Загребельська, засновниця «Ліги антитрасту», держуповноважена АМКУ у 2015-2019 рр.

Дослідження створене завдяки фінансовій підтримці Atlas Network. Точка зору Atlas Network може не співпадати з позицією авторів.